

درس اول دوستی

۱- چرا انسان نمی تواند تنها زندگی کند؟

انسان موجودی اجتماعی است و نمی تواند تنها زندگی کند. تنهایی برای انسان احساس ناخوشایندی است.

۲- انسان موجودی اجتماعی است یکی از مهمترین نیاز های این موجود اجتماعی چیست؟

دوستی یکی از مهمترین نیاز های انسان به شمار می رود.

۳- چرا دوستی یکی از مهمترین نیاز های ما انسان ها به شمار می رود؟

چون همه ما نیاز داریم که دوستانی داشته باشیم که به آن ها محبت کنیم و مورد توجه و مهربانی قرار بگیریم .

۴- احساس نیاز به دوستی را چه کسی در ما قرار داده است؟

خداوند.

۵- خداوند در سرشت ما درباره دیگران چه چیزی قرار داده است؟

میل به محبت کردن و محبت دیدن و نیاز به برقرای ارتباط با دیگران را قرار داده است.

۶- چند مورد از مزایا و فواید داشتن دوستان خوب را بنویسید؟

انسان از صحبت کردن و همنشینی با دوستان خوب لذت می برد

صحبت با یک دوست عاقل و صبور رازدار باعث می شود تا احساس آرامش کنیم

همه ما در زندگی به کمک دیگران نیاز داریم دوستان در مشکلات ما را یاری می کنند

انسان از طریق همنشینی و گفت گو با دوستان خوب چیز های جدیدی یاد می گیرد

۷- چرا انتخاب یک دوست مهم است؟

زیرا همان گونه که ما بر دوستان تاثیر می گذاریم رفتار و اخلاق دوستان نیز بر ما تاثیری می گذارد .

۸- یکی از فایده های صحبت کردن با یک دوست عاقل و صبور در هنگام شادی ها و ناراحتی ها چیست؟

باعث می شود احساس سبکی و آرامش کنیم.

۹- آیا با هرکسی می توان دوستی کرد؟

خیر با هر کسی نمی توان دوستی کرد و همه افراد برای دوستی و رفاقت شایستگی ندارند. گاه ممکن است یک دوست

مسیر آینده و زندگی دوستش را به سوی موفقیت و سعادت تغییر دهد و گاه ممکن است در شرایطی، یک دوست موجب

ناراحتی و سرشکستگی دوست خود شود.

۱۰- حضرت علی در رابطه با ملاک های دوستی به فرزندش امام حسن مجتبی (ع) چه فرموده اند؟

با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان جدا شو تا از آنان نباشی

۱۱- معیار های مهم از نظر حضرت علی برای انتخاب دوست چه چیز هایی است؟

خیر خواه باشد و ما را از کار های ناپسند باز دارد - صادق و یک رنگ باشد - خوش اخلاق و با ادب باشد.

۱۲- پیامبر چه کسانی را بدترین افراد دانسته اند؟

بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم سخن چینی می کنند و بین دوستان جدایی می اندازند

۱۳- پیشوان بزرگ اسلام در مورد انتخاب دوست چه سفارشی فرموده اند؟

با افراد عاقل و با ایمان و نیکوکار دوستی کنیم و از افراد دروغگو، بخیل و سخن چین دوری نماییم.

۱۴- دوستی با افرادی که ما را از بدی ها و کار های ناشایسته باز می دارند موجب چه چیزی می شود؟

چنین افرادی به ما یاری می رسانند و موجب پیشرفت ما می شوند.

درس دو آداب دوستی

۱- منظور از ضرب المثل «پیدا کردن دوست آسان است اما حفظ و نگهداری آن مشکل است» چیست؟

یعنی اینکه ما می توانیم دوستان زیادی پیدا کنیم اما این که چگونه با همه دوستان خود رفتار درست و صادقانه ای داشته

باشیم که دوستی ما ادامه پیدا کند کار مشکلی است

۲- بعد از دوست شدن با دیگران چه مسئله مهمی پیش می آید؟

حفظ و نگهداری دوستی

۳- حفظ و نگهداری دوستی یعنی چه؟

حفظ دوستی یعنی این که ما با دوستانمان چه رفتارهایی داشته باشیم تا دوستی ادامه پیدا کند؟ چه کنیم تا دوستی ها به هم

نخورد و محکم تر شود؟

۴- پس از دوست شدن در رابطه دوستی به چه نکاتی باید توجه کرد؟

به دوست وفادار باشیم و در غیاب دوستان هم از او دفاع کنیم. کاری نکنیم که دوستان ما به خاطر خواسته های ما به

دردسر و زحمت بیفتند. اگر خطایی در دوستان دیدیم، عیب جویی نکنیم. بلکه با رفتار محبت آمیز و در خلوت به او تذکر

دهیم. اگر دوستان کار اشتباهی انجام داده و عذر می خواهد، او را ببخشیم. با یکدیگر با احترام برخورد کنیم و بیش از حد

شوخی نکنیم. در مسائل و مشکلات با هم احساس همدردی و خیرخواهی داشته باشیم و به هم کمک کنیم.

۵- چرا در دوستی باید حد و مرز داشته باشیم؟

دوستی ها هم باید حد و مرز مشخصی داشته باشند که اگر از حدود خود بیشتر بروند، مشکلاتی به وجود می آورند

۶- چرا باید از دوستی های افراطی پرهیز کرد؟

این نوع وابستگی زیاد از حد به دوست، آرامش روحی افراد را بر هم می زند پس باید از دوستی های افراطی پرهیز کرد.

۷- در دوستی در چه مواقعی باید "نه" بگوییم؟

موقعیت هایی که افراد از ما درخواست های نابجا دارند.

۸- در روابط با دوستان یا حتی بزرگترها، موقعیت هایی پیش می آید که افراد از ما درخواست های نابجایی دارند. در این

موارد چه باید بکنیم؟

وقتی کسی از شما چیزی یا کاری را می خواهد که به نظر شما نادرست است باید قاطعانه و محکم "نه" بگویید. از "نه" گفتن خجالت نکشید اما سعی کنید محترمانه "نه" بگویید. اگر لازم دانستید دلیل "نه" گفتن خودتان را هم بگویید

۹- چرا گاهی نه گفتن سخت می شود؟

ممکن است احساس کنیم که با نه گفتن، آنها از دست ما ناراحت می شوند یا از این که نظر واقعی مان را بگوییم خجالت بکشیم. گاهی تصور می کنیم اگر به آنها "نه" بگوییم ما را مسخره می کنند یا فکر می کنند ما بچه هستیم.

۱۰- اگر انسان برخلاف عقیده خودش، همه خواسته های دیگران را قبول کند و بخواهد آنها را راضی نگه دارد، چه اتفاقی می افتد؟

ممکن است حتی برای خودش و خانواده اش دردسر درست کند.

فصل دو

درس سه تصمیم گیری چیست؟

۱- تصمیم گیری یعنی چه؟

تصمیم گیری یعنی انتخاب

۲- در هنگام تصمیم گیری چه کاری انجام می دهیم؟

وقتی ما تصمیم می گیریم، از بین دو یا چند چیز، مواردی را انتخاب می کنیم و مواردی را کنار می گذاریم. مثلاً در کتابفروشی یا فروشگاه‌هایی که بازی های سرگرم کننده دارد، یکی از آنها را می خریم یعنی تصمیمی گرفته ایم.

۳- چرا تصمیم گیری کار مهمی است؟

همه ی تصمیماتی که ما می گیریم، نتایج و آثاری دارند. ممکن است این آثار خوب یا بد باشند.

۴- تصمیمات مهم در چه چیزهایی اثر می گذارند؟

تصمیمات مهم در اخلاق و رفتار، سلامتی، وضع تحصیل و آینده ی ما اثر می گذارند.

۵- یک مثال برای تصمیم گیری مثبت و یک مثال برای تصمیم گیری منفی بزنید.

تصمیم مثبت: حسن تصمیم گرفته است که با دوستانش خوش اخلاق باشد و پشت سر کسی بدگویی نکند.

تصمیم منفی: فرهاد تصمیم می گیرد فردا با دوستانش ترفه باز کند.

www.my-dars.ir

درس چهار چگونه تصمیم بگیریم؟

۱- برای اینکه بتوانیم خوب تصمیم بگیریم چه باید کنیم؟

باید نتایج هر انتخاب را پیش بینی کنیم.

۲- چگونه می توان نتیجه تصمیم گیری را پیش بینی کرد؟

با خوب فکر کردن و پرس و جو کردن.

۳- نتیجه تصمیم گیری چیست؟

نتیجه تصمیم گیری یعنی چیزی که بعد از تصمیم گیری اتفاق می افتد.

۴- تصمیم گیری چه مراحل دارد؟

خوب فکر کنیم و اطلاعاتی در باره آن جمع آوری کنیم. در بین راه حل های متفاوت نتیجه انتخاب هر راه حل را پیش بینی کنیم. بهترین راه حل را انتخاب کنیم.

۵- اولین کاری که هنگام تصمیم گیری باید انجام دهیم چیست؟

این است که درباره موضوع، خوب فکر کنیم و اطلاعاتی درباره آن جمع آوری کنیم.

۶- نتایج تصمیمات ناگهانی و با عجله چگونه می تواند باشد؟

تصمیماتی که ناگهانی و با عجله گرفته می شود می تواند زیانهایی به بار آورد؛ زیرا درباره آن تصمیمات، خوب فکر نشده است.

۷- آیا تصمیم گیری با عصبانیت کار درستی است؟

خیر زیرا ما در هنگام عصبانیت نمی توانیم قوای فکری خود را متمرکز کنیم و همه اطلاعات لازم درباره آن موضوع را جمع آوری کرده و تمام راه حل های موجود را ببینیم و پیش بینی کنیم که کدام راه حل در ست است تا بتوانیم تصمیم درست را بگیریم. در نتیجه تصمیم گیری در هنگام عصبانیت کار درستی نیست.

۸- مفهوم انتخاب بهترین راه حل چیست؟

یعنی آن انتخابهایی را که نتایج بدی دارند کنار می گذاریم و آن انتخابی را که نتیجه ی مثبت دارد، بر می گزینیم.

۹- بررسی راه حل های مختلف در تصمیم گیری چگونه است؟

برای هر تصمیم راه حل های متفاوتی ارائه می دهیم که در هر راه حل نتیجه هر انتخاب را پیش بینی می کنیم.

۱۰- بعد از بررسی راه حل های متفاوت در تصمیم گیری، چگونه می توان بهترین راه حل را انتخاب کرد؟

آن انتخاب هایی را که نتایج بدی دارند کنار می گذاریم و آن انتخابی را که نتایج مثبتی دارد برمی گزینیم.

۱۱- در هنگام انتخاب بهترین راه حل چه پرسش هایی را باید از خود بکنیم؟

آیا این تصمیم برخلاف دستورات دینی است؟ آیا این تصمیم برخلاف مقررات و قوانین خانه، مدرسه و اجتماع است؟ آیا این تصمیم باعث نگرانی و نارضایتی خانواده ام می شود؟

آیا این تصمیم به سلامتی من یا دیگران لطمه می زند؟ آیا این تصمیم برای دیگران یا خودم مشکل و دردسر به وجود می آورد؟

۱۲- در موقع تصمیم گیری به چه نکاتی باید توجه کرد؟

مشورت کنیم. توجه کنیم که با چه کسانی مشورت می کنیم. تحت تاثیر فشار های روانی دوستان قرار نگیریم. به موقع تصمیم بگیریم.

۱۳- مشورت چیست؟

یکی از نکات مهم در تصمیم گیریها این است که از فکر و تجربه ی دیگران استفاده کنیم. به این کار «مشورت» گویند.

۱۴- در مورد مسائل زندگی و تصمیم گیریهای مهم خودمان باید با چه کسانی مشورت کنیم؟

باید با بزرگترها مانند پدر و مادر، معلم و مشاور مدرسه مشورت کنیم.

- ۱۵- چرا در تصمیم گیری نباید تحت تأثیر فشارهای روانی دوستان قرار بگیریم؟
- گاهی ممکن است یک فرد نظرات و عقایدی داشته باشد که می داند درست است و می خواهد به آنها پایبند باشد؛ اما در هنگام تصمیم گیری تحت تأثیر نظرات و صحبت های دوستانش قرار بگیرد به عبارت دیگر آنها بخواهند با فشار و اصرار خواسته های نادرست خودشان را به او بقبولانند پس باید تصمیم بگیریم که بر خلاف مقررات نباشد و باعث نگرانی خانوادهام نشود و به سلامتی خودمان و دیگران لطمه نزنند.
- ۱۶- چرا تصمیم گیری به موقع اهمیت دارد؟
- زیرا به موقع تصمیم نگرفتن یا که اگر تصمیم گرفته ایم آن را به موقع اجرا نکنیم باعث از دست رفتن فرصت ها خواهد شد

فصل سه

درس پنجم عوامل موثر در کشاورزی

- ۱- ما بخش عمده ای از غذای خود را از چه راهی به دست می آوریم؟
از راه کشاورزی
- ۲- کشاورزی چند مرحله دارد؟ نام ببرید.
سه مرحله - کاشت - داشت - برداشت
- ۳- چه عواملی در کشاورزی موثرند؟
عواملی طبیعی و عوامل انسانی
- ۴- عوامل طبیعی کشاورزی چه چیزهایی هستند؟
خاک - آب - آب و هوا
- ۵- چه خاک هایی قابل کشت نیست؟
کوه های بلند و مرتفع کشور ما، زمین های پرشیب و سنگلاخ، خاک های آهکی و نمکی در نواحی خشک.
- ۶- چه خاک هایی برای کشاورزی مناسب است؟
دشت های هموار یا جلگه هایی که خاک آبرفتی حاصل خیز دارند.
- ۷- درخت خرما در چه منطقه آب هوایی رشد می کند؟
در مناطق گرمسیری زیرا نمی تواند آب و هوای سرد را تحمل کند
- ۸- سیب زمینی در چه منطقه آب و هوایی رشد می کند؟
سیب زمینی گیاهی سردسیری است
- ۹- برنج در چه منطقه آب و هوایی رشد می کند؟
برنج در آب و هوای معتدل و مرطوب رشد می کند

- ۱۰- آب مورد نیاز کشاورزی از چه منابعی تامین می شود؟
از آب باران و رود ها و در بعضی مناطق هم از آب های زیرزمینی از راه کندن چاه یا قنات.
- ۱۱- قسمت وسیع کشور ایران از نظر میزان بارندگی در چه منطقه ای قرار گرفته است؟
خشک و نیمه خشک.
- ۱۲- متوسط بارندگی سالیانه ایران و جهان چقدر است؟
متوسط بارندگی سالیانه ایران ۲۶۰ میلی متر و متوسط بارندگی سالیانه جهان ۳۵۰ میلی متر است.
- ۱۳- عوامل انسانی کشاورزی چه چیزهایی هستند؟
نیروی کار - ابزار و وسایل کار - سرمایه - مواد (نهادها)
- ۱۴- نیرو های کار کشاورزی را نام ببرید؟
افراد ماهر که بتوانند کارهای کشاورزی را انجام دهند مانند کشاورز، آبیاری، علف چین، مهندس کشاورزی.
- ۱۵- از ابزار کشاورزی برای انجام چه کارهایی استفاده می کنیم؟
برای انجام کارهایی مانند شخم زدن، آبیاری، درو کردن، کندن علف های هرز و ...
- ۱۶- سرمایه چه کاربردی در کشاورزی دارد؟
باید پول داشته باشیم تا مواد و ابزار مورد نیازمان را بخریم. البته اگر سرمایه ی ما کم بود، می توانیم با دیگران شریک شویم یا وام بگیریم.
- ۱۷- مواد (نهادها) مورد نیاز کشاورزی چیست؟
موادی مانند بذر - کود - سم
- ۱۸- چگونه می توانیم از کشاورزان ایرانی حمایت کنیم؟
با خرید و مصرف محصولات کشاورزی ایرانی.

درس هشتم محصولات کشاورزی از تولید به مصرف

- ۱- فعالیت های مهم کشاورزی کدامند؟
زراعت - باغداری
- ۲- زراعت چیست؟
زراعت یعنی کشت و پرورش گیاهانی که بعد از کاشت دانه، حداکثر تا یک سال محصول می دهند مانند گندم، جو، گوجه فرنگی، هویج.
- ۳- گیاه گندم گیاهی چند ساله است و به چند شکل و در کجا کشت می شود؟
گندم گیاهی یکساله است و به دو شکل پاییزه و بهاره کشت می شود و کشت آن در همه استان های کشور ما رایج است.
- ۴- گیاه برنج در کدام استان های ایران کشت می شود؟

بیش از نیمی از برنج کشور ما در استانهای شمال کشور مانند گلستان، مازندران و گیلان تولید می شود اگرچه در بعضی استانهای دیگر مانند قزوین، فارس، خوزستان، سیستان و بلوچستان نیز در صورت وجود آب کافی، برنج کشت می شود.

۵- در شمال از برنج چه چیزهایی درست می کنند؟

در شمال ایران، غذای مردم خیلی به برنج وابسته است. در این ناحیه انواع شیرینی ها و نان های خوشمزه با برنج تهیه می شود.

۶- بعد از غلات مهمترین منابع غذایی کدام ها هستند؟

بعد از غلات مهمترین منبع غذایی حبوبات و محصولات جالیزی مثل بادمجان، خیار، گوجه فرنگی و هندوانه هستند که تقریباً در همه استانهای کشور ما کشت می شود.

۷- کشت گلخانه ای را توضیح دهید؟

امروزه یکی از روشهای نو در کشاورزی، ایجاد گلخانه یا یک محیط مصنوعی برای کشت گیاهان است. با ایجاد گلخانه می توانیم هر محصول را در هر منطقه آب و هوایی و در همه فصول سال کشت کنیم. زیرا آب و هوای گلخانه و گرما و نور و رطوبت را خودمان با دستگاههای مختلف، متناسب با نوع محصول تنظیم می کنیم.

۸- مزیت کشت گلخانه ای در مقایسه با دیگر روش های کشت چیست؟

کشت گلخانه ای در مقایسه با سایر کشت ها از نظر صرفه جویی در مصرف آب بسیار بهتر است.

۹- در گلخانه چه محصولاتی کشت می شود؟

در گلخانه ها انواع میوه ها و محصولات جالیزی، سبزیجات و قارچهای خوراکی را کشت می کنند و یا گل و گیاهان زینتی پرورش می دهند.

۱۰- باغداری چیست؟

باغداری کشت و پرورش نهال درختان است که بعد از گذشت یک یا چند سال محصول می دهند. مانند درخت خرما، پرتقال و انار.

۱۱- محصولات کشاورزی صادراتی ایران را نام ببرید؟

بخشی از میوه های سردسیری و هسته دار مانند هلو، زردآلو، آلو، گوجه و آلبالو به صورت خشکبار و بعضی محصولات گرمسیری مانند خرما و پسته ایران به دلیل مرغوب بودن به خارج از کشور صادر می شود.

۱۲- چرا کشاورز بعضی از محصولات را پس از برداشت باید زود به دست مشتری برساند؟

چون بعضی از محصولات مانند هلو و توت فرنگی زود خراب می شوند.

۱۳- محصولات کشاورزی چگونه به دست ما می رسد؟

بعضی از محصولات برای فروش به بازارهای نزدیک مزارع کشاورزی برده می شوند. بعضی دیگر را در انبارها یا سردخانه ها نگهداری و ذخیره می کنند و سپس با کامیون و وانت به میادین میوه و تره بار و شهرهای دور و نزدیک می برند.

۱۴- دو نمونه از مواردی را که باعث پرهیز از اسراف و مصرف نادرست می شود بنویسد؟

مواد غذایی را به اندازه نیاز مصرف مان بخریم. در مجالس و میهمانی ها به اندازه میهمانان غذا تهیه کنیم

۱۵- مهمترین منبع غذایی انسان ها کدام گروه از گیاهان است؟

غلات

فصل چهارم

درس هفتم طلای سیاه

- ۱- سه گروه عمده ی انرژی کدام ها هستند؟ سوخت های فسیلی (نفت ، گاز ، زغال سنگ و ...) - انرژی های نو یا قابل تجدید (انرژی خورشیدی ، باد ، آب و ...) - انرژی هسته ای
- ۲- سوخت های فسیلی را نام ببرید؟ زغال سنگ، نفت، گاز و مشتقات آن ها مانند بنزین و گازوئیل
- ۳- چگونگی تشکیل نفت را بگویید؟ دانشمندان معتقدند نفت از انباشته شدن بقایای جانوران و گیاهان در کف دریاها ی قدیمی به وجود آمده است. این مواد در بین لایه های رسوبی قرار گرفته و بر اثر گرما و فشار زیاد و تغییرات شیمیایی در طی میلیونها سال به نفت تبدیل شدند.
- ۴- بعد از سوخت های فسیلی از چه انرژی بیشتر از بقیه استفاده می شود؟ انرژی الکتریکی یا همان برق
- ۵- بیشتر برق مورد نیاز ما چگونه تولید می شود؟ بیشتر برق (انرژی الکتریکی) مورد نیاز ما از طریق سوزاندن نفت و گاز در نیروگاهها تولید می شود.
- ۶- برق حرارتی چگونه تولید می شود؟ در نیروگاه های حرارتی با سوزاندن سوخت های فسیلی، آب را به بخار تبدیل می کنند . فشار بخار آب توربین ها را به حرکت در می آورد و برق (انرژی الکتریکی) تولید می شود.
- ۷- برق آبی چگونه به دست می آید؟ با بستن سد بر روی رودهای پر آب و با استفاده از فشار آب ذخیره شده، توربین ها به حرکت در می آیند و برق (انرژی الکتریکی) تولید می شود.
- ۸- در کشور ما ۸۵ درصد برق چگونه تولید می شود؟ در کشور ما ۸۵ درصد برق (انرژی الکتریکی)، برق حرارتی است.
- ۹- بیشترین منابع نفت ایران در کدام قسمت کشور قرار دارد؟ بیشترین منابع نفتی ایران در جنوب غربی و غرب کشور وجود دارد
- ۱۰- بیشترین منابع نفتی غرب کشور در کدام استان قرار دارد؟ استان کرمانشاه
- ۱۱- بیشترین منابع نفتی جنوب غربی کشور در کدام کجا قرار دارد؟ در استان خوزستان و خلیج فارس

۱۲- به غیر از دو ناحیه اصلی غرب و جنوب غربی در کدام نواحی دیگر ایران نفت کشف شده است؟

در اطراف تهران و قم

۱۳- مهمترین میدان های نفتی جنوب و غرب ایران کدامند؟

دهلران - اهواز - مارون - آغاچاری - گچساران - بی بی حکیمیه - ساسان

۱۴- اولین چاه نفت ایران حدوداً چند سال پیش و در کجا کشف و استخراج شد؟

اولین چاه نفت ایران حدود صد سال پیش در مسجد سلیمان استان خوزستان حفر شد و به نفت رسید.

۱۵- از چه زمان توجه بیگانگان به ایران جلب شد و آنان منافع خود را چگونه به دست می آوردند؟

از زمان کشف و استخراج نفت در ایران، توجه بیگانگان به منابع کشور ما جلب شد. کشور های خارجی قدرتمند تا مدت

های طولانی از طریق شرکت های نفتی خودشان در استخراج و پالایش نفت ما دخالت می کردند و با قراردادهایی که با

ایران می بستند، منافع زیادی از نفت ایران می بردند.

۱۶- پس از پیروزی انقلاب وضع صنعت نفت چگونه شد؟

پس از انقلاب اسلامی، همه کار های استخراج و پالایش نفت توسط متخصصان ایران انجام می شود.

۱۷- نفت خام پس از استخراج چگونه و به کجا فرستاده می شود؟

نفت خام پس از استخراج از طریق لوله به پالایشگاه ها منتقل می شود. بیشتر نفت تصفیه شده و فرآورده های نفتی تولید

شده در پالایشگاه، از طریق لوله به نقاط مختلف کشور منتقل می شود.

۱۸- بیشتر منابع گاز ایران در کدام مناطق هستند؟

بیشتر منابع گاز ایران در جنوب و شمال شرقی کشور هستند.

۱۹- منابع گاز جنوب را نام ببرید؟

استان خوزستان و منابع گاز عسلویه و کنگان در استان بوشهر و سرخون در استان هرمزگان

۲۰- منابع گاز شمال شرق را نام ببرید؟

منابع گاز خانگیران سرخس که در استان خراسان رضوی قرار دارد.

۲۱- منظور از اینکه ایران دارای شبکه گازرسانی است چیست؟

ایران دارای یک شبکه گازرسانی است و گاز از طریق خط لوله سراسری به اغلب شهرهای ایران می رسد.

۲۲- بزرگترین تجارت در جهان امروز چیست؟

صادرات نفت و گاز

۲۳- چرا کشورهایی که نفت و گاز ندارند، نیازمند نفت و گاز کشورهای نفت خیز مانند ایران هستند؟

این کشورها برای انجام فعالیت های خود مانند حمل و نقل و کارخانه هایشان به نفت و گاز کشور ای نفت خیز مانند ایران

نیاز دارند.

۲۴- ایران پول حاصل از صادرات نفت را چه می کند؟

ایران پولی را که از راه صادرات نفت به دست می آورد، در فعالیت های مختلف کشور استفاده می کند.

درس هشتم انرژی را بهتر مصرف کنیم

- ۱- به کدام منابع انرژی، منابع انرژی غیر قابل تجدید می گویند؟
به منابعی مانند سوخت های فسیلی که با استخراج تمام می شوند منابع غیر قابل تجدید می گویند .
- ۲- چرا تلاش می شود که انرژی های نو جایگزین سوخت های فسیلی شوند؟
سوخت های فسیلی در اعماق زمین وجود دارند و میلیونها سال طول می کشد تا تشکیل شوند به همین دلیل امروزه همه کشورها تلاش می کنند تا انرژیهای نو را جایگزین سوخت های فسیلی کنند
- ۳- انرژی های نو (قابل تجدید) را تعریف کنید؟
انرژی های نو آن دسته از منابع انرژی هستند که تمام نمی شوند و همواره می توان از آنها استفاده کرد؛ مانند انرژی خورشید، انرژی آب و باد.
- ۴- مزیت انرژی های نو نسبت به انرژی های فسیلی چیست؟
انرژی های نو برخلاف سوخت های فسیلی محیط زیست را آلوده نمی کنند. اما حمل و نقل نفت و گاز موجب آلودگی محیط می شود و سوزاندن آنها نیز هوا را آلوده می کند.
- ۵- در کشور ما از انرژی خورشیدی چه استفاده هایی شده است؟
کشور ما از آفتاب خوبی برخوردار است. از انرژی خورشیدی می توان برای گرم کردن هوا یا آب استفاده کرد و یا از آن انرژی الکتریکی به دست آورد.
- ۶- از انرژی باید کجا و چگونه می توانیم استفاده کنیم؟
از انرژی باد می توان در جاهایی که در بیشتر اوقات سال باد می وزد، به خوبی استفاده کرد. انرژی باد توربین ها را به حرکت در می آورد و انرژی الکتریکی تولید می کند.
- ۷- انرژی هسته ای چگونه به دست می آید؟
انرژی هسته ای از شکافتن هسته اتم های بعضی عناصر مثل اورانیوم پدید می آید.
- ۸- انرژی هسته ای آیا قابل تجدید است؟
انرژی هسته ای قابل تجدید نیست چون روزی معادن آن تمام می شود.
- ۹- تفاوت انرژی هسته ای با سایر انرژی ها در چیست؟
انرژی هسته ای یک فرق مهم با سایر انرژی ها دارد و آن این است که انرژی بسیار زیادی تولید می کند برای مثال یک کیلوگرم اورانیوم معادل سوختن ۱۲۰۰۰ بشکه نفت انرژی تولید می کند.
- ۱۰- در مصرف سوخت های فسیلی چگونه می توانیم صرفه جویی کنیم؟
زمانی که بخاری روشن است، در ها و پنجره ها را باز نگذاریم - اگر شومینه داریم، بهتر است آن را روشن نکنیم. شومینه هم سوخت زیادی مصرف می کند و هم موجب آلودگی هوای خانه می شود - زمانی که هوا سرد است، به جای آنکه درجه بخاری را زیاد کنیم و یک پیراهن بپوشیم، لباسهای گرمتر بپوشیم و درجه بخاری را کم کنیم (اگر هر یک از ما دمای خانه را فقط چند درجه سانتیگراد کمتر کنیم، روزانه در مصرف مقدار زیادی سوخت صرفه جویی کرده ایم).

۱۱- در مصرف برق چگونه می توانیم صرفه جویی کنیم؟

عادت کنیم در خانه یا مدرسه، لامپ های اضافی را خاموش کنیم. مثلاً اگر در اتاق هستیم و در آشپزخانه کاری نداریم، لامپ آن جا را خاموش کنیم - در یخچال را زیاد باز و بسته نکنیم. با هر بار باز و بسته کردن یخچال، برق بیش تری مصرف می شود - از لامپ های کم مصرف استفاده کنیم - در ساعات اوج مصرف کمتر از وسایل برقی استفاده کنیم.

۱۲- بر چسب انرژی را تعریف کنید؟

برچسب انرژی هفت رنگ دارد. در وسیله ای که می خریم، هرچه فلش آن به سمت رنگ سبز پر رنگ نزدیک تر باشد، آن وسیله بهتر است، یعنی انرژی کم تری مصرف می کند و کارایی آن بیش تر است.

فصل پنجم

درس نهم پیشرفت های علمی مسلمانان

۱- پیامبر چه زمانی حکومت اسلامی تشکیل دادند و این حکومت اسلامی موجب چه چیزی شد؟
پس از هجرت از مکه به مدینه حکومت اسلامی تشکیل دادند.

۲- پس از رحلت پیامبر مسلمانان برای گسترش اسلام چه کردند؟

پس از رحلت پیامبر (ص) مسلمانان اسلام را در خارج از شبه جزیره عربستان گسترش دادند و در هر دوره سرزمین های زیادی از جمله ایران را به قلمرو اسلامی افزودند و بسیاری از کشورهای قدرتمند آن روز را به تصرف درآوردند.

۳- علت پیشرفت مسلمانان چه بود؟

مسلمانان تحت تأثیر قرآن و تعالیم دینی اسلام که به تفکر و آموختن علم اهمیت زیادی می داد، در زمینه های مختلف پیشرفت کردند.

۴- چگونه سرزمین های اسلامی به کانون علمی جهان تبدیل شدند؟

مسلمانان تحت تأثیر قرآن و تعالیم دینی اسلام که به تفکر و آموختن علم اهمیت زیادی می داد، در زمینه های مختلف پیشرفت کردند. آن ها از دانش و فتونی که از گذشته در کشورشان به جای مانده بود نیز استفاده کردند و آن ها را در پرتو اسلام گسترش دادند و به تدریج سرزمین های اسلامی به کانون علمی جهان تبدیل شدند.

۵- در زمان گسترش دین اسلام چه پیشرفت های علمی بین مسلمانان پدید آمد؟

در این دوره هنرمندان، صنعتگران، دانشمندان، فیلسوفان و مهندسان زیادی ظهور کردند و ابداعات و اختراعات زیادی در همه زمینه ها پدید آوردند.

۶- مبدا تاریخ ما مسلمانان چیست؟

هجرت پیامبر از مکه به مدینه

۷- خط زمان چیست؟

خط زمان نشان می دهد که هر واقعه در چه زمانی اتفاق افتاده است.

۸- روی خط زمان نشان دهید و بگویید هریک از این افراد در چه زمانی زندگی می کرده اند؟

درس دهم به عواملی موجب گسترش علوم و فنون در دوره اسلامی شد؟

- ۱- چه عواملی موجب گسترش علوم و فنون در دوره اسلامی شد؟
تعالیم دین اسلام - نیازهای جدید جوامع مسلمان - ترجمه - حمایت فرمانروایان از دانشمندان - تجارت و بازرگانی - کاغذسازی
- ۲- مهمترین علت پیشرفت علمی مسلمانان چه بود؟
مهمترین علت پیشرفت علمی مسلمانان، تعالیم دین اسلام بود.
- ۳- آیات قرآن کریم انسان ها را به تفکر در باره چه چیزهایی دعوت می کند؟
آیات قرآن کریم انسان ها را به تفکر درباره آفرینش جهان، حرکت ستارگان و سیارات، زندگی جانوران و گیاهان و نظایر آن، دعوت می کند.
- ۴- پیامبر در مورد کسب علم چه توصیه ای کردند؟
به دنبال کسب علم باشید؛ حتی اگر مجبور شوید تا چین بروید.
- ۵- دو تن از امامان را که کلاس درس داشتند نام ببرید؟
امام محمد باقر (ص)، امام جعفر صادق (ص)
- ۶- چرا مسلمانان به علم ستاره شناسی و ریاضی نیاز داشتند؟
مسلمانان برای کارهایی چون تعیین جهت قبله کعبه پی بردن به ساعت طلوع و غروب خورشید انجام عبادتها، کشتیرانی در دریا و نظایر آن به این علوم نیاز داشتند.
- ۷- از اسطرلاب به چه منظوری استفاده می شد؟
برای مطالعه موقعیت ستاره ها استفاده می شد.
- ۸- مسلمانان مسیر خود را در دریا چگونه پیدا می کردند؟
با توجه به جهت ستاره ی قطبی در آسمان مسیر خودشان را در دریا پیدا می کردند.
- ۹- چرا مسلمانان به ترجمه نیاز پیدا کردند و با آثار علمی آنان چه کردند؟
وقتی مسلمانان سرزمین های پهناور آن روز را فتح کردند، علوم و فنون این سرزمین ها در اختیار آنها قرار گرفت. آنها آثار علمی ملت های دیگر چون ایران و یونان را از زبان فارسی (پهلوی) و یونانی به زبان عربی ترجمه کردند تا از آن ها استفاده کنند.
- ۱۰- تجارت و بازرگانی در جابجایی علوم و فنون در سرزمین های اسلامی چه نقشی داشتند؟

بازرگانان در سراسر سرزمین های اسلامی، کالاها را از جایی به جای دیگر حمل می کردند. تجارت و بازرگانی هم از طریق راه های خشکی و هم راه های دریایی رونق داشت. در این سفرها و آمد و رفت ها، علوم و فنون نیز از جایی به جای دیگر منتقل می شد.

۱۱- مسلمانان فن کاغذ سازی را از چه کسانی آموختند؟

مسلمانان فن کاغذ سازی را که از چینی ها آموخته بودند گسترش دادند و کامل کردند.

۱۲- چگونه می توان فهمید که مسلمانان فن کاغذسازی را گسترش دادند؟

از صدها مغازه کتاب فروشی که در آن زمان در شهرهایی چون بغداد، نیشابور و بخارا وجود داشت.

۱۳- نمونه هایی از مراکز علمی جهان اسلام را نام ببرید؟

دانشگاه ها و کتابخانه ها - نظامیه ها - رصد خانه ها - بیمارستان ها

۱۴- دانشگاه جندی شاپور در کجا و چگونه تاسیس شد؟

دانشگاه جندی شاپور در اهواز در زمان ساسانیان تأسیس شده بود اما تا سیصد سال بعد از ورود اسلام به ایران به کار خود ادامه داد.

۱۵- نظامیه ها چگونه مدارس بودند؟

نظامیه ها مدارس بودند که عده زیادی از افراد در آنها علم می آموختند و همانجا زندگی می کردند و حکومت خرج تحصیل و زندگی آنها را می داد.

۱۶- نظامیه ها را چه کسی تاسیس کرده بود؟

یکی از وزیران معروف ایرانی به نام خواجه نظام الملک، این نوع مدرسه را تأسیس کرده بود.

۱۷- نظامیه های معروف زمان قدیم را نام ببرید؟

نظامیه نیشابور - نظامیه بغداد

۱۸- دانشگاه های امروزی جهان به تقلید از چه چیزی ساخته شده است؟

مدارس نظامیه

۱۹- رصد خانه چیست و در کدام شهرهای قدیم رصدخانه وجود داشت؟

رصدخانه ها محل تحقیق درباره ستارگان بودند. شهرهایی چون بغداد، اصفهان و ری رصدخانه داشتند.

۲۰- نخستین بیمارستان شناخته شده را نام ببرید؟

نخستین بیمارستانی که از آن اطلاعی در دست است، بیمارستان و مدرسه پزشکی دانشگاه جندی شاپور است.

۲۱- معروفترین بیمارستان دوره اسلامی را چه کسی و در کجا بنا کرد؟

عضدالدوله دیلمی در بغداد بنا کرد که داروخانه نیز داشت. www.my-dars.ir

۲۲- عصر تاریکی اروپا به چه دوره ای گفته می شود؟

دوره ای که مردم اروپا در جهل و خرافات زندگی می کردند و از پیشرفت های علمی در آنجا خبری نبود. این دوره به "عصر تاریکی" اروپا معروف است.

درس یازدهم اصفهان، نصف جهان

- ۱- شهر اصفهان در چه منطقه جغرافیایی قرار دارد؟
شهر اصفهان در کوه پایه های زاگرس قرار دارد و رود زاینده رود از وسط آن عبور می کند.
- ۲- جمعیت اصفهان چقدر است و از نظر جمعیت بعد از چه شهرهایی قرار دارد؟
جمعیت شهر اصفهان حدود ۲ میلیون نفر است. این شهر بعد از تهران و مشهد پرجمعیت ترین شهر ایران است.
- ۳- نقشه گردشگری چگونه نقشه ای است؟
نقشه گردشگری، نقشه ای است که بر روی آن، مکانهای دیدنی و آثار تاریخی نشان داده می شود.
- ۴- اوج شکوفایی شهر اصفهان مربوط به کدام دوره است؟
اوج شکوفایی شهر اصفهان مربوط به دوره صفویه است.
- ۵- چرا در دوره صفویه اصفهان به اوج شکوفایی رسید و به نصف جهان معروف شد؟
در این دوره به دلیل حمایت شاهان صفوی، تعداد زیادی از صنعتگران، معماران، هنرمندان و دانشمندان به اصفهان آمدند و چنان آثار باشکوه و زیبایی به وجود آوردند که این شهر به نصف جهان معروف شد.
- ۶- چند مکان تاریخی و دیدنی اصفهان را نام ببرید؟
میدان امام (نقش جهان) - مسجد شیخ لطف الله - مسجد امام (مسجد جامع عباسی) - کاخ عالی قاپو
- ۷- میدان نقش جهان به فرمان چه کسی ساخته شد و در اطراف آن چه بناهایی قرار دارد؟
این میدان به فرمان شاه عباس ساخته شد و در اطراف آن مسجد شیخ لطف الله، مسجد امام (مسجد جامع عباسی) - و کاخ عالی قاپو و بازار قیصریه قرار دارد.
- ۸- مسجد شیخ لطف الله به فرمان چه کسی و به چه منظوری ساخته شد؟
این مسجد به فرمان شاه عباس ساخته شد تا شیخ لطف الله که عالم بزرگی بود در آن نماز جماعت برگزار کند و به تربیت و تدریس شاگردان بپردازد.
- ۹- مسجد امام (مسجد جامع عباسی) چه ویژگی دارد؟
مسجد امام چهار ایوان در چهار جهت جغرافیایی دارد.
- ۱۰- مناره های مسجد امام چه ویژگی هایی دارد؟
بیش از ۴۰ متر ارتفاع دارند. داخل این مناره ها یا گلدسته ها پلکان های مارپیچ وجود دارد که از آن بالا می رفتند تا اذان بگویند یا خبررسانی کنند.
- ۱۱- همزمان با ساخته شدن مسجد امام چه معادنی در اطراف اصفهان کشف شد؟
همزمان با ساخته شدن مسجد امام، معادن سنگ مرمر اطراف این شهر کشف شده است و از این سنگ ها در بنای مسجد استفاده کرده اند.

۱۲- کتیبه را تعریف کنید؟

کتیبه نوشته هایی بر روی سنگ، کاشی و مانند آن است.

۱۳- در دوره اسلامی معمولاً چه چیز هایی روی کتیبه ها نوشته می شد؟

معمولاً در کتیبه های دوره اسلامی، آیات قرآن، دعا و نام امامان بزرگوار را با خط خوش نوشته اند.

۱۴- در سقف ایوان مسجد امام چه هنری به کار رفته است؟

در سقف ایوان، گچ بری های تزئینی زیبایی دیده می شود.

۱۵- کاخ عالی قاپو در چند طبقه ساخته شده و چند اتاق دارد؟

در ۶ طبقه ساخته شده و حدود ۵۰ اتاق دارد

۱۶- شاه عباس از کاخ عالی قاپو چه استفاده ای می کرد؟

شاه عباس در این مکان به امور کشور می پرداخت و دستورات لازم را صادر می کرد و در تالارهای آن از مهمانان پذیرایی می کرد.

۱۷- شاه و درباریان از ایوان کاخ چه استفاده ای می کردند؟

شاه و درباریان از ایوان این کاخ، چوگان بازی، جشن ها یا رژه های سربازان را در میدان امام (نقش جهان)، تماشا می کردند

درس دوازدهم **پرا فرهنگ و هنر در دوره صفویه شکوفا شد؟**

۱- در اوایل قرن دهم هجری اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران چگونه بود؟

در اوایل قرن دهم هجری، اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران نابسامان بود. حکومت قدرتمندی در کشور وجود نداشت و هر بخش آن در اختیار حکومتی بود.

۲- مشهور ترین پادشاه صفوی کیست و کجا را به پایتختی انتخاب کرد؟

شاه عباس است و اصفهان را به پایتختی انتخاب کرد.

۳- عصر صفویه چگونه عصری در دانش و هنر معماری ایران است؟

عصر صفویه عصر شکوفایی دانش و معماری هنر در ایران است. بسیاری از دانشمندان، نویسندگان و هنرمندان در این دوره ظهور کردند.

۴- دلایل گسترش هنر و معماری در دوره صفویه را نام ببرید؟

وجود حکومت قدرتمند و یکپارچه - رونق تجارت - برقراری امنیت در راه ها و شهرها - حمایت از هنرمندان

۵- صفویان چگونه حکومتی یک پارچه و قدرتمند به وجود آوردند؟

صفویان توانستند مخالفان خود را در داخل کشور سرکوب کنند. آنها با دشمنان قدرتمند خود مانند عثمانی ها در غرب و ازبکان در شرق نیز جنگیدند و پیروزی هایی به دست آوردند بدین ترتیب آنها حکومتی قدرتمند و یکپارچه به وجود آوردند.

۶- کالاهای مهم صادراتی ایران در دوره صفویه چه چیزهایی بود و از چه راه هایی انتقال می یافت؟

کالاهای صادراتی مهم ایران در آن زمان، ابریشم و پارچه های زربفت و سنگ های قیمتی و خشکبار بود. که هم از راه خشکی با کاروانها و هم از راه دریا با کشتی به کشورهای دیگر فرستاده می شد.

۷- چه عاملی سبب شد که در دوره صفویه کاروانها با آسودگی سفر کنند؟

حکومت صفویه به ساختن راه ها و کاروانسراها اهمیت زیادی می داد. صفویان امنیت را در راه ها و شهرها برقرار کردند و همین امنیت باعث می شد تا کاروانها با آسودگی سفر کنند.

۸- درآمد حکومت صفوی و مخارج شاه و درباریان چگونه تامین می شد؟

درآمد حکومت و مخارج شاه و درباریان از راه مالیاتهایی که از ولایات می گرفتند، تأمین می شد. کشاورزان، بازرگانان و صنعتگران و همه مردم مجبور بودند بخشی از درآمد خود را به مأموران حکومت بدهند.

۹- در گذشته جهانگردان به چه دلایلی سفر می کردند؟

برای آشنایی با شهرهای دیگر و مردمان آنها یا به قصد زیارت یا تحصیل علوم دینی و گاهی نیز بعضی حکومتها، افرادی را به سفرهای دور و دراز به کشورهای دیگر روانه می کردند تا اطلاعاتی از آن کشورها به دست بیاورند.

۱۰- سفر نامه چیست؟

بسیاری از این جهانگردان، دیده ها و شنیده ها و خاطرات خود را از سفرهایشان می نوشتند و گاهی با نقاشی نیز تصویر می کردند. به این نوشته ها سفر نامه می گویند.

۱۱- موسس سلسله صفویه چه کسی بود؟

شاه اسماعیل

۱۲- چند تن از هنرمندان دانشمندان و نویسندگان عصر صفوی را نام ببرید؟

کمال الدین بهزاد - علیرضا عباسی - شیخ بهایی - علامه مجلسی

۱۳- کدام شهرها پایتخت های دوره صفوی بودند؟

تبریز - قزوین - اصفهان

۱۴- صفویان کدام مذهب را مذهب رسمی ایران کردند؟

مذهب شیعه

www.my-dars.ir

درس سیزدهم برنامه روزانه متعادل

- ۱- ضرب المثل "وقت طلاست" را توضیح دهید؟
زندگی سرمایه ای است که فقط یکبار در اختیار انسان قرار داده می شود به همین دلیل باید از لحظه لحظه زندگی درست استفاده کنیم برای این که ارزش لحظه های زندگی را بدانیم در این ضرب المثل لحظه های زندگی که همان اوقات زندگی ما است به طلا که فلزی گران بها است تشبیه شده است.
- ۲- اصطلاح "وقت" یا "اوقات" زندگی ما چیست؟
زمان زندگی به لحظه ها و ثانیه ها و روزها و هفته ها و سالها تقسیم شده است که در اصطلاح به آن "اوقات" یا "وقت" می گوئیم.
- ۳- اگر درباره فعالیت های یک روز خودمان به دقت فکر کنیم مکن است به چه نتیجه ای برسیم؟
ممکن است به این نتیجه برسیم که کارهایی را بیش از حد یا کمتر از حد لازم انجام می دهیم.
- ۴- چگونه نمودار زمانی زندگی روزانه را ترسیم کنیم؟
ابتدا یک دایره رسم و آن را به ۲۴ قسمت مساوی تقسیم می کنیم. هر قسمت نشان دهنده یک ساعت است. سپس فعالیت های یک شبانه روز خود را در نظر می گیریم. به همان میزان، تعداد ساعات را روی نمودار جدا می کنیم و رنگ می زنیم.
- ۵- برنامه روزانه متعادل و برنامه روزانه نامتعادل را با هم مقایسه کنید؟
در یک برنامه متعادل، استراحت و خواب، درس خواندن، عبادت کردن و تفریح و سرگرمی به اندازه کافی وجود دارد و هر کاری در موقع مناسب انجام می شود ولی در برنامه نامتعادل، به بعضی از بخش های زندگی، کمتر یا بیش تر از حد لازم توجه می شود.
- ۶- چرا ما به نماز و دعا و خواندن قرآن نیاز داریم؟
همه ما نیاز داریم که از طریق نماز، دعا و خواندن قرآن با خداوند ارتباط برقرار کنیم و باید بخشی از زندگی روزانه خود را به این کار اختصاص دهیم.
- ۷- در یک برنامه متعادل کمبود استراحت و خواب چه تاثیری بر ما می گذارد؟
در یک برنامه متعادل، استراحت و خواب کافی باید وجود داشته باشد زیرا دیر خوابیدن و کمبود خواب روی سلامتی جسم و روان ما تأثیرات بدی به جای می گذارد. کم خوابی می تواند موجب خستگی، بداخلاقی و کندی یادگیری ما شود.
- ۸- در یک برنامه متعادل، ساعات درس خواندن و ساعات کار کردن چگونه باید باشد؟
باید به اندازه کافی باشد؛ یعنی فرد نه آنقدر تنبلی کند که درس یا کار را فراموش یا به آن ها کم توجهی کند و نه آنقدر در درس و کار غرق شود که هیچ وقتی برای تفریح یا ارتباط با خانواده و دوستان و خویشان نداشته باشد
- ۹- چرا تفریح و سرگرمی نیز برای انسان لازم است؟

چون باعث می شود دوباره برای فعالیت های دیگر انرژی و نشاط پیدا کنیم.

۱۰- حضرت علی درباره استفاده از فرصت ها چه فرموده اند؟

از دست دادن فرصت موجب ندامت و اندوه است

درس چهاردهم گذراندن اوقات فراغت

۱- اوقات فراغت را تعریف کنید؟

انسانها، اغلب اوقات خود را برای انجام کار یا تحصیل یا وظایف و تکالیفی که بر عهده دارند صرف می کنند، به اوقاتی که فرد از این امور فارغ یا آسوده است، اوقات فراغت می گویند.

۲- فراغت چگونه زمانی است و معمولاً چگونه سپری می شود؟

فراغت زمانی است که پس از انجام کار یا تکالیف درسی، فرصت پیدا می کنیم تا به فعالیت های دلخواه خودمان مانند کارهای هنری، ورزش و بازی و سرگرمی های مفید یا آموختن مهارت های مختلف بپردازیم.

۳- چه زمان هایی برای انجام فعالیت های دلخواه دانش آموزان مناسب است؟

برای دانش آموزان، روزهای تعطیل و همچنین تعطیلات تابستان فرصت خوبی برای انجام فعالیت های دلخواه است. برای استفاده از اوقات فراغت باید برنامه ریزی مناسب داشته باشیم تا بتوانیم بهترین و مفیدترین استفاده را از این اوقات ببریم.

۴- چند راه استفاده از اوقات فراغت را نام ببرید؟

شرکت در مجالس مذهبی - حضور در مشارکت های اجتماعی - پرداختن به هنر و سرگرمی - رفتن به مسافرت (سیر و سفر) - مطالعه و مهارت آموزی - بازی و ورزش

۵- چند نمونه از کارهایی را که در اوقات فراغت به تنهایی می توانید انجام دهید بنویسید؟

مطالعه یا حل کردن جدول، ساختن کاردستی، پرورش حیوانات یا جمع آوری مجموعه های سنگ و تمبر

۶- چند نمونه از کارهایی را که در اوقات فراغت بهتر است به صورت گروهی انجام دهید بنویسید؟

سفرهای زیارتی یا دیدار اقوام یا رفتن به گردشگاه ها را بهتر است همراه خانواده یا دوستان انجام دهیم.

۷- منظور از در نظر گرفتن شرایط و امکانات برای پر کردن اوقات فراغت چیست؟

ممکن است در محل زندگی ما برخی از امکانات وجود نداشته باشد یا پول کافی برای دسترسی به آن ها نداشته باشیم. در این صورت بهتر است از روش های دیگر که با امکانات و هزینه ی کمتری قابل انجام است، استفاده کنیم.

۸- چند نمونه از روش های پر کردن اوقات فراغت در گذشته را بنویسید؟

شرکت در مراسم و جشن ها، شرکت در مسابقات زورآزمایی و تیراندازی، مجالس نقالی و بازیهای گروهی

۹- چند بازی قدیمی را که از گذشته تا کنون در نواحی مختلف ایران رایج بوده اند را نام ببرید؟

قایم باشک (قایم موشک)، نون بیار کباب بیر، عمو زنجیرباف، الک و دولک، باد بادک بازی و طناب بازی.

۱۰- تعدادی از مکانهای عمومی گذران اوقات فراغت را بنویسید؟

کتابخانه های عمومی - سالن های تئاتر و سینما - نمایشگاه ها - بوستان ها (پارک ها) - مجموعه های شهر بازی - اردوگاه ها - مجتمع های فرهنگی- هنری و ...

۱۱- چند مورد از رفتار های مناسب هنگام حضور در ورزشگاه ها را بنویسید؟

برای تهیه ی بلیت، نوبت را در صف رعایت کنیم
از مسخره کردن یک تیم یا هواداران آن خودداری کنیم و فقط تیم مورد علاقه مان را تشویق کنیم
از اموال عمومی حفاظت کنیم - با نظم و آرامش به سالن ها وارد یا خارج شویم
با انتظامات یا کارکنان ورزشگاه همکاری کنیم و ...

۱۲- چند مورد از رفتار های مناسب حضوردر بوستان ها (پارک ها) را بنویسید؟

روی چمن ها راه نرویم و فقط از پیاده روها استفاده کنیم

گل ها را نچینیم

زباله ها را در سطل های مخصوص بریزیم و ...

۱۳- برخی از مؤسسات و سازمان هایی که در امور اوقات فراغت فعالیت می کنند را نام ببرید؟

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان - سازمان دانش آموزی - سازمان فرهنگی هنری شهرداری - سازمان تربیت بدنی - سازمان آموزش فنی و حرفه ای - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ...

فصل هشت

درس پانزدهم انواع لباس

۱- چه عواملی باعث تفاوت در نوع لباس پوشیدن می شود؟

موقعیت های مختلف - گروه های مختلف اجتماعی و شغلی - فصول مختلف سال - نواحی مختلف آب و هوایی - فرهنگ مختلف اقوام - رسوم مختلف مذهبی (مثلا مراسم حج) - مراسم مختلف عرفی (عروسی یا عزاداری).

۲- تفاوت لباس در موقعیت های مختلف را با چند مثال بیان کنید؟

لباس منزل ما با لباس مدرسه و با لباسی که در مهمانی می پوشیم، فرق دارد. وقتی می خواهیم ورزش کنیم از لباسهای ورزشی یا لباسهای راحت استفاده می کنیم. بعضی از لباسها را نیز در مراسم مختلف اجتماعی می پوشیم. برای مثال در مراسم عزاداری برای حضرت اباعبدالله امام حسین (ع) لباس سیاه بر تن می کنیم.

۳- تفاوت لباس های گروه های اجتماعی نشان دهنده چیست؟

لباسهای این گروه ها بسته به کار و نقش آنها در اجتماع، متفاوت است. ما می توانیم از روی لباس این گروه ها پی ببریم که شغل و حرفه ی این افراد چیست یا چه خدمتی به اجتماع می کنند.

۴- چرا در زمستان بیشتر از رنگهای تیره و در تابستان از رنگهای روشن استفاده می کنیم؟

- چون رنگ های تیره نور خورشید را بیشتر جذب می کنند و رنگ های روشن نور خورشید را کمتر جذب می کنند.
- ۵- چرا در کشور ما پوشاک مردم در نواحی مختلف آب و هوایی از نظر شکل، جنس و رنگ با هم فرق می کند؟
در کشور عزیز و پهناورمان ایران، تنوع آب و هوایی وجود دارد. یعنی نوع آب و هوا در همه جا یکسان نیست. در بعضی جاها آب و هوا گرم و خشک، در بعضی جاها سرد، در بعضی مکانها گرم و مرطوب و در بعضی نواحی معتدل است که این باعث تفاوت در نوع پوشاک مردم مناطق مختلف کشور ما می شود.
- ۶- چند نمونه از اقوام ایرانی را که لباس مخصوص دارند نام ببرید؟
در کشور پهناور ما اقوام مختلفی مانند فارس، ترک، لر، گیلک، کرد، بلوچ و ... زندگی می کنند هر یک از این اقوام لباسهای مخصوص به خود دارند.
- ۷- چگونه در قدیم با دیدن یک فرد پی می بردند که او اهل کدام قسمت کشور است؟
لباسهای محلی در گذشته بیشتر مورد استفاده قرار می گرفته است به طوری که در قدیم هر کس از روی شکل لباس فرد دیگر می توانست حدس بزند که او اهل کدام منطقه ایران است.
- ۸- برخی از جلوه های لباسها، در طی زمان همچنان ثابت مانده اند یک مثال بزنید.
اگر در تصاویر دوره های مختلف تاریخی دقت کنیم، می بینیم که مردان همواره سرپوش داشته اند و این سرپوش تاج، انواع کلاه، عمامه، دستار و نظایر آن بوده است.

درس شانزدهم لباس از تولید تا مصرف

- ۱- در گذشته بیشتر مردم لباس خود را چگونه تهیه می کردند؟
در گذشته بیشتر مردم برای تهیه لباس به خیاط مراجعه می کردند و خیاط نیز اندازه آنها را می گرفت و با پارچه ای که مشتری ها به او می دادند و به سلیقه آنها، لباسی برایشان می دوخت.
- ۲- امروزه بیشتر مردم لباس خود را چگونه تهیه می کنند؟
امروزه بیشتر مردم پوشاک مورد نیاز خود را به صورت آماده از فروشگاه های مختلف می خرند.
- ۳- کارگاههای تولید لباس چرا به وجود آمدند؟
با گذشت زمان و افزایش جمعیت، چون دیگر یک یا چند خیاط نمی توانستند نیازهای تعداد زیادی از مردم را برآورده کنند، کم کم کارگاه های تولید لباس به وجود آمدند. در این کارگاه ها انواع لباس به تعداد زیاد تولید می شود.
- ۴- تولید انبوه چیست؟
به تولید کالا به یک شکل و تعداد زیاد "تولید انبوه" گفته می شود.
- ۵- پارچه مورد نیاز برای کارگاه های تولید لباس چگونه تولید می شود؟

پارچه از نخ درست می شود. نخ ممکن است طبیعی یا مصنوعی باشد. پس از تولید نخ در کارخانه های نخ ریزی، نخ ها به کارخانه پارچه بافی (نساجی) فرستاده می شود.

۶- صاحبان کارگاه های تولید لباس پارچه را از چه کسانی می خرنند؟
از عمده فروشان

۷- در کارگاه های تولید لباس برش کار چه وظیفه ای بر عهده دارد؟
برش کار از روی الگوهایی که دارد پارچه ها را می برد الگوها برای افراد با قد و وزن مختلف در اندازه های مختلف تهیه شده و اندازه ها با شماره مشخص می شود .

۸- خیاط ها در کارگاه های تولید لباس چگونه وظایف را بین خود تقسیم می کنند؟
هر یک از خیاط هایی که در کارگاه هستند، یک بخش از لباس را می دوزند. برای مثال یک نفر فقط آستین می دوزد و لباسها را به دیگری می دهد. نفر بعدی یقه ها را متصل می کند. فرد دیگری دگمه و زیپ به لباس می دوزد.

۹- خط تولید چیست؟
همه کسانی که در کارگاه مشغول به کار هستند، بخشی از کار تولید را انجام می دهند تا کالا به صورت نهایی آماده شود. به این همکاری "خط تولید" گفته می شود.

۱۰- لباسی که انتخاب می کنیم باید با باورهای دینی ما تناسب داشته باشد یعنی چه؟
لباس باید پوشش مناسب را برای یک زن یا مرد مسلمان در حضور افراد نا محرم و در اجتماع فراهم کند. رعایت حجاب و عفاف موجب وقار و متانت شخص می شود

۱۱- در هنگام خرید لباس به چه چیزهایی باید توجه کرد؟
در هنگام خرید باید لباسی را انتخاب کنیم که هم جنس آن خوب باشد و هم از نظر قیمت مناسب باشد. یعنی با بودجه ما تناسب داشته باشد.

۱۲- بودجه چیست؟
بودجه یعنی مقدار پولی که می توانیم برای انجام یک کار یا خرید یک چیز پردازیم.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

درس هفدهم ویژگی های دریا های ایران

فصل نه

۱- ایران از چه جهت های جغرافیایی به دریا دسترسی دارد؟
از شمال و جنوب

۲- دریا و اقیانوس چیست؟
دریاها گودال های پر از آبی هستند که به اقیانوس ها راه دارند. اقیانوس ها پهنه های بسیار بزرگ آبی کره زمین هستند.

۳- چرا دریای خزر در واقع یک دریاچه می گویند؟

دریای خزر در واقع یک دریاچه است؛ چون به اقیانوس راهی ندارد.

۴- چرا به دریاچه خزر دریا می گویند؟

به آن دریا می گویند چون وسعت آن بسیار زیاد است و در واقع بزرگترین دریاچه جهان است.

۵- دریای خزر در طول تاریخ چه نام هایی داشته است؟

دریای خزر در طول تاریخ نام های گوناگونی مانند دریای گیلان، دریای مازندران، دریای قزوین، دریای گرگان و ... داشته است. در نقشه های خارجی این دریا کاسپین نامیده می شود.

۶- عمق دریای خزر در شمال و جنوب آن چگونه است؟

عمق دریای خزر در نواحی شمالی آن بسیار کم است به طوری که در بعضی نواحی به کمتر از ۱۰ متر می رسد اما در نواحی جنوبی نزدیک به ایران، عمق آن بیش از ۱۰۰۰ متر است.

۷- رودهایی که از ایران به دریا خزر می ریزند چه چیزی را به وجود آورده اند؟

رودهایی که از ایران به این دریا می ریزند، جلگه حاصلخیزی را در طول ساحل دریا به وجود آورده اند.

۸- چند رود که به دریای خزر می ریزند، نام ببرید.

سفید رود - چالوس - هراز - گرگان

۹- دریای خزر، ایران را به کدام کشورها مربوط می کند؟

ترکمنستان - قزاقستان - روسیه - آذربایجان

۱۰- خلیج را تعریف کنید.

به پیشروی آب دریا ها در خشکی خلیج می گویند.

۱۱- خلیج فارس از پیشروی آب کدام دریاها در کدام خشکی ها به وجود آمده است؟

خلیج فارس از پیشروی آب دریای عمان و اقیانوس هند در خشکی های ایران و عربستان به وجود آمده است

۱۲- ساحل خلیج فارس در داخل خاک ایران از کجا تا کجا است؟

ساحل خلیج فارس از دهانه اروندر رود تا بندر عباس امتداد یافته است.

۱۳- خور چیست و برای چه چیزی مناسب است؟

در کناره های خلیج فارس بریدگی های عمیقی وجود دارد که ساکنان اطراف به آن ها خور می گویند و خورها برای ایجاد بندر و پهلو گرفتن کشتی ها بسیار مناسب هستند.

۱۴- ساحل دریای عمان در داخل خاک ایران از کجا تا کجا است؟

ساحل دریای عمان از بندر عباس تا بندر گواتر امتداد دارد.

۱۵- دریای عمان به کدام اقیانوس راه دارد؟

به اقیانوس هند

۱۶- تنگه چیست؟

به آبراهه ای که دو دریا را به هم وصل می کند، تنگه می گویند

۱۷- نام تنگه ای که خلیج فارس را به دریای عمان مربوط می کند، چیست؟

تنگه هرمز

۱۸- چند رود که به دریاهاى جنوب می ریزند، نام ببرید.

اروند رود - جراحی - رود هندیجان - رود مُند - رود شور - رود سرباز

۱۹- جزیره های کشور ما در خلیج فارس را نام ببرید و بگویید بزرگترین جزیره کدام است؟
خارکو - خارک - لاوان - هندورابی - کیش - فرور - بنی فرور - سیری - تنب کوچک - تنب بزرگ - ابوموسی - قشم
که قشم بزرگترین جزیره است

۲۰- ایران از طریق خلیج فارس با کدام کشورها همسایه است؟

امارات ، قطر ، عربستان ، کویت ، عراق

۲۱- تعدادی از منابع تاریخی نام خلیج فارس در آنها ذکر شده است را نام ببرید.

کتیبه داریوش پادشاه هخامنشی - کتاب های دانشمندان و جغرافی دانان مسلمان چون ابوریحان بیرونی - نقشه های اروپاییان از عصر اکتشافات جغرافیایی

درس هجدهم دریا، نعمت فراوانی

۱- آیه ۹۷ سوره انعام چه چیزی را به عنوان نعمت یادآوری می کند؟

دریا را به عنوان نعمت یاد آوری می کند

۲- یکی از مهمترین دلایل اهمیت خلیج فارس چیست و چرا به آن انبار نفت جهان می گویند؟

زیرا منابع سرشار نفت و گاز در این منطقه بسیار زیاد است. مقدار این منابع در خلیج فارس به قدری زیاد است که به این منطقه انبار نفت جهان می گویند.

۳- نفت و گاز از کدام قسمت های خلیج فارس استخراج می شود؟

نفت و گاز از کف خلیج فارس در ناحیه کم عمق نزدیک به ساحل استخراج می شود

۴- نفت کشورهای خلیج فارس چگونه به سایر کشورها انتقال پیدا می کند؟

همه روزه نفتکشهای عظیمی از خلیج فارس و تنگه هرمز عبور می کنند و نفت کشورهای نفت خیز را به سایر کشورهای جهان انتقال می دهند.

۵- در دریای های ایران چند نوع ماهی وجود دارد و چه فوایدی دارند؟

در دریاهای ایران صد ها نوع ماهی زندگی می کنند که هر یک ارزش غذایی و طعم خاصی دارند و بعضی هم زینتی هستند.

۶- دریای خزر بزرگترین منبع چه نوع از ماهیان است؟

دریای خزر بزرگترین منبع ماهیان خاویاری در جهان است.

۷- به کدام ماده غذایی مروارید سیاه گفته می شود؟

خاویار یا تخم ماهیان خاویاری دریای خزر به مروارید سیاه مشهور و از گرانترین غذاهای جهان است

۸- صید ماهی در دریای خزر از چه زمانی تا چه زمانی ممنوع است؟

صید ماهی در دریای خزر از اوایل بهار تا اوایل پاییز ممنوع است

۹- چرا صید ماهی در دریای خزر از اوایل بهار تا اوایل پاییز ممنوع است؟

زیرا این زمان زمان تخم ریزی ماهیان این دریا است .

۱۰- ماهیگیری در دریا‌های ایران چگونه انجام می شود؟

برای ماهیگیری در آبهای اطراف سواحل از کشتیها و لنجهای کوچک استفاده می شود اما صیادان برای ماهیگیری در آبهای عمیق به کشتیهای مجهز نیاز دارند. در این کشتیها لوازم پیشرفته ماهیگیری و سردخانه وجود دارد

۱۱- ماهی های دریای خزر را نام ببرید؟

کولی - سفید - سوف - کپور - کفال - کیلکا - ماهیان خاویاری (تاس ماهی - اوزون برون - دراکول - فیل ماهی)

۱۲- آبزبان خوراکی خلیج فارس و دریای عمان را نام ببرید؟

ماهی سرخو - سنگسر - حلوا - قباد - شوریده - زبیده - میگو

۱۳- کنسرو ماهی چگونه تهیه می شود؟

ماهی ها را پس از صید با کامیون های یخچال دار کارخانه کنسرو سازی ماهی حمل می کنند در آنجا ماهی را به قطعات بزرگ برش می دهند و در دیگ های مخصوص می ریزند تا در مدت معینی بپزد، بعد دستگاه خودکار، تگه های پخته شده را درون قوطی می ریزد و نمک و روغن به آن اضافه می کند، هوای قوطی ها نیز خارج می شود تا فاسد نشوند.

۱۴- در شهرهای بندری مردم بیشتر به چه شغل هایی مشغولند؟

در شهرهای بندری علاوه بر ماهیگیری و صیادی عده ای از مردم به بارگیری و باراندازی کالاهای کشتی ها مشغولند. در این مناطق انبارهایی نیز برای نگهداری کالاها به وجود آمده است و برخی از مردم به شغل انبارداری مشغولند و همچنین عده ای از مردم در کارخانه های کشتی سازی و لنج سازی یا مراکز تعمیر آن ها مشغول هستند .

۱۵- در اطراف کدام شهرها کارخانه های کشتی سازی و لنج سازی وجود دارد چند نمونه را نام ببرید؟

در اطراف بندرعباس، بوشهر و چابهار در جنوب و نکا در سواحل دریای خزر نمونه ای از این مراکز هستند

۱۶- نقش دریا در صنعت گردشگری ایران چگونه است؟

همه ساله عده زیادی از مردم کشور ما برای تفریح و گذراندن تعطیلات تابستان به سواحل شمالی ایران سفر می کنند. سواحل زیبای جنوبی ایران و جزایر کیش و قشم و بندرعباس و چابهار نیز برای گردشگری در فصل زمستان مناسب هستند و مسافران از دریا، بناهای تاریخی و بازارهای این نواحی دیدن می کنند.

۱۷- چند گونه از موجودات با ارزشی که در خلیج فارس و دریای عمان زندگی می کنند را نام ببرید؟

خلیج فارس و دریای عمان از بزرگترین زیستگاههای موجودات دریایی هستند. ماهی های تزئینی، مرجان ها، صدف ها و لاک پشتهای کمیاب و پستاندارانی چون دلفین ها و نهنگ ها در آنها زندگی می کنند.

www.my-dars.ir

درس نوزدهم همسایگان ما

۱- مرز را تعریف کنید؟

مرز یک خط مشخص است که کشوری را از کشور دیگر جدا می کند.

۲- مرز بین دو کشور چگونه تعیین می شود؟

برای تعیین مرز، ابتدا کشورها بر سر خطوط مرزی به توافق می رسند و مابین خود خطوطی را معین می کنند سپس نقشه کشها، با دقت نقشه هایی از مرزها ترسیم می کنند. در مرحله بعد بر طبق آن نقشه، روی زمین در محل، خطوط مرزی علامت گذاری می کنند. این علامتها معمولاً میله ها یا تیرک هایی است که در زمین فرو می کنند.

۳- پاسگاه های مرزی چه وظیفه ای به عهده دارند؟

در این پاسگاه ها، افرادی مشغول دیده بانی و حفاظت از مرزها هستند تا عبور غیر قانونی از مرز صورت نگیرد. مرزبانان پرتلاش از این راه به کشور خدمت می کنند.

۴- خط مرزی تنها روی زمین نیست، یعنی چه؟

خط مرزی تنها روی زمین نیست. بلکه فضای بالای مرز زمینی هم جزء آن است. یعنی در بالای مرزهای زمینی، یک دیوار فرضی وجود دارد.

۵- خلبانان در هنگام عبور از مرز هوایی یک کشور چه باید بکنند؟

خلبانان در هنگام عبور از مرز هوایی یا آسمان یک کشور باید به آن کشور اطلاع بدهند و برای ورود از آنها اجازه بگیرند.

۶- ایران با کدام کشور طولانی ترین مرز را دارد؟

با عراق که ۱۴۵۸ کیلومتر است.

۷- کوتاهترین مرز ایران با کدام کشور است؟

با ارمنستان که ۳۵ کیلومتر است.

۸- چگونه پدیده های طبیعی مرز بین کشورها را به وجود می آورند؟

گاهی یک پدیده طبیعی مانند رودخانه، کوه، بیابان و دریاچه بین دو کشور قرار دارد و از همان پدیده ها برای تعیین مرز استفاده می کنند. مثلاً ارتفاعات آرات بخشی از مرز ایران و ترکیه را تشکیل می دهد.

۹- رودهای مرزی ایران را نام ببرید و بگویید هر رود ایران را از کدام کشور جدا می کند؟

رود اترک که بخشی از مرز ایران و ترکمنستان است .

رود ارس که بخشی از مرز ایران با کشور های آذربایجان و ارمنستان است

رود اروند که بخشی از مرز ایران و عراق است

۱۰- کدام کشورها از طریق دریا با ما همسایه هستند؟ نام ببرید؟

کویت - عربستان - قطر - امارات و عمان

۱۱- گذرنامه چیست؟

برای این که یک فرد از کشور خارج بشود، به گذرنامه یا پاسپورت نیاز دارد برای مثال وقتی یک فرد ایرانی می خواهد به کشور دیگر برود، باید از دولت ایران گذرنامه بگیرد. گذرنامه مانند شناسنامه خارجی فرد است و در آن مشخصات فرد و ایرانی بودن او ذکر شده است.

۱۲- روادید چیست؟

برای مسافرت به کشور دیگر باید از سفارتخانه آن کشور اجازه گرفت. به این اجازه روادید یا ویزا می گویند وقتی یک کشور به یک فرد ویزا می دهد، به او اجازه یا پذیرش داده است تا به آن جا سفر کند.

۱۳- کشور ما با کشورهای همسایه چگونه روابطی دارد؟

ما با کشورهای همسایه خود روابط مختلفی داریم. بخشی از روابط ما روابط بازرگانی است ما همچنین با کشورهای همسایه روابط فرهنگی داریم.

۱۴- روابط فرهنگی ما با کشورهای همسایه در چه مواردی است؟

سفرهای زیارتی و همچنین سفرهایی برای دیدن آثار تاریخی

۱۵- شباهت های بین ما و کشورهای همسایه را نام ببرید.

مردم همه کشورهای همسایه ایران به جز ارمنستان مسلمان هستند.

در کشورهایی مانند افغانستان و پاکستان زبان فارسی رایج است و مردم این کشورها به زبان و ادبیات فارسی علاقه مند هستند

جشن ها و اعیاد مانند جشن نوروز و جشن عید فطر و عید قربان

۱۶- نوروز را علاوه بر ایران در کدام کشورها جشن می گیرند؟

افغانستان - پاکستان - ترکمنستان - آذربایجان - ترکیه

۱۷- در پاکستان نوروز را چه می نامند؟

عالم افروز

مای درس

گروه آموزشی عصر

درس بیستم مطالعه موردی

www.my-dars.ir

۱- ترکیه به کدام کشورها و دریاها دسترسی دارد؟

ترکیه به دریای سیاه و دریای مدیترانه و دریای مرمره و اژه دسترسی دارد و همچنین با کشورهای سوریه، عراق، ایران، ارمنستان، گرجستان و بلغارستان همسایه است

۲- افغانستان به کدام کشورها و دریاها دسترسی دارد؟

افغانستان به دریا راه ندارد و با کشورهای ایران، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان، چین و پاکستان همسایه است.

۳- به نظر شما کدام کشور ترکیه و افغانستان موقعیت مکانی بهتری دارد؟ چرا؟

ترکیه زیرا به چهار دریا دسترسی دارد.

۴- آب و هوا ترکیه و افغانستان را با هم مقایسه کنید؟

ترکیه بیشتر آب و هوای سرد و کوهستانی دارد زیرا بر روی فلات آناتولی قرار دارد. ترکیه در قسمت سواحل از آب هوای ملایم و مرطوب بر خوردار است اما افغانستان زمستان های سرد و تابستان های گرم دارد

۵- جمعیت ترکیه و افغانستان را با هم مقایسه کنید.

ترکیه ۷۳ میلیون جمعیت دارد که بیش از نیمی از آن ها شهر نشین هستند و افغانستان ۳۰ میلیون نفر جمعیت دارد که کمی بیش از ۲۰ درصد آن ها شهر نشین هستند

۶- از نظر فرهنگی (دین، زبان، بناهای تاریخی) ترکیه و افغانستان را با هم مقایسه کنید.
دین رسمی هر دو کشور اسلام است.

زبان مردم ترکی، ترکی استانبولی و زبان مردم افغانستان فارسی دری و پشتو است.

از بنا های تاریخی ترکیه مسجد ایا صوفیه و مسجد سلطان احمد را می توان نام برد و از بناهای تاریخی افغانستان مسجد آبی در مزار شریف و درّه بامیان و مناره جم را می توان نام برد.

۷- چرا با آن که در افغانستان بناهای تاریخی و مکان های دیدنی وجود دارد، در این کشور گردشگری رونقی ندارد؟
زیرا حدوداً از سی سال پیش تا به حال مردم افغانستان جنگ های زیادی را دیده اند. ابتدا اشغال افغانستان توسط شوروی سابق سپس جنگ های داخلی و بعد ظهور طالبان و در ادامه اشغال شدن توسط نیروهای آمریکایی که باعث شده این کشور امنیت و ثبات اقتصادی نداشته باشد.

۸- به نظر شما چرا عده ای از مردم کشور افغانستان به کشورهای دیگر از جمله ایران مهاجرت کرده اند؟
سالهای طولانی جنگ و نبود امنیت و از بین رفتن زیر بناهای اقتصادی این کشور باعث شده که بسیاری از مردم این کشور برای یافتن کار و زندگی بهتر به کشور های همسایه مهاجرت کنند.

مای درس فصل یازدهم

گروه آموزشی عصر

درس بیست و یکم استعمار چیست؟

www.maydars.ir

۱- چهار قرن پیش اروپاییان چه محصولاتی را و از چه طریقی از مسلمانان خریداری می کردند؟

اروپاییان از طریق دریای مدیترانه و شمال آفریقا، محصولات نظیر شکر، قهوه، کاغذ، قطب نما، داروی گیاهی و ادویه را از مسلمانان خریداری می کردند.

۲- علوم و فنون مسلمانان چگونه به اورپا رسید؟

حدود چهار قرن پیش، تجارت و داد و ستد میان اروپاییان و مسلمانان گسترش یافته بود در این رفت و آمدها، علوم و فنون مسلمانان مورد توجه آنها قرار می گرفت. اروپاییان کتاب های پزشکی جهان اسلام و بسیاری کتاب های دیگر علوم اسلامی

را به زبان خودشان ترجمه کردند و توانستند از این علوم استفاده کنند. به تدریج علوم و فنون مسلمانان از طرق مختلف به اروپا انتقال یافت.

۳- دو نمونه از اختراعات آن دوره در اروپا را نام ببرید؟

اختراع دستگاه چاپ به وسیله گوتنبرگ و تلسکوپ به وسیله گالیله.

۴- علوم جغرافیا و ستاره شناسی چه کمکی به اروپاییان کرد؟

این دو علم در شناخت سرزمین ها و راه های دریایی و تجارت به اروپاییان کمک کرد.

۵- اروپاییان چگونه در دریانوردی پیشرفت کردند؟

اروپاییان از نقشه هایی که جغرافی دانان مسلمان از جهان ترسیم کرده بودند، قطب نما و شیوه های کشتی سازی آنها استفاده کردند و توانستند کشتی های محکم تر و پر سرعت تری بسازند و در دریانوردی مهارت پیدا کنند

۶- اروپاییان با پیشرفت در دریانوردی به چه فکری افتادند؟

آنها به این فکر افتادند که سرزمین های جدیدی را کشف کنند.

۷- مردم کدام دو کشور اروپایی پیشگامان کشف سرزمین های جدید بودند؟

پرتغالی ها و اسپانیایی ها پیشگام بودند. آنها توانستند در طی سالها با کشتی های متعدد، قاره آفریقا را دور بزنند. به شرق آسیا بروند و بعد قاره ی آمریکا را نیز کشف کنند.

۸- اروپاییان پس از ورود به سرزمین ها جدید چه می کردند؟

راه برای هجوم دولتهای قدرتمند اروپایی به آن سرزمینها باز می شد. آن ها این سرزمینها را میان خود تقسیم می کردند. ساکنان بومی آن ها را می کشتند یا به صورت برده در می آوردند و منابع و ثروتهای آن ها را غارت می کردند.

۹- استعمار چیست؟

اگر کشوری به بهانه آباد کردن در کشورهای دیگر دخالت و نفوذ کند تا منابع و ثروت آن کشور را غارت کند، به آن استعمار می گویند.

۱۰- مستعمره چیست؟

به سرزمین هایی که استقلال سیاسی و اقتصادی نداشته باشند و تابع حکومت استعمارگر باشند، مستعمره می گویند.

۱۱- دو شیوه استعمار را بنویسید؟

گاهی به سرزمین های دیگر حمله نظامی کرده و آنها را اشغال کرده اند تا منابع آن کشور را غارت کنند. گاهی نیز سعی کرده اند از کشورهای دیگر امتیازاتی بگیرند یا روابطی با آنها برقرار کنند که به نفع خودشان باشد.

۱۲- انقلاب اسلامی ما با استعمارگران چه کرد؟

تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی استعمارگران به شیوه های مختلف در کشور ما نفوذ کرده بودند. انقلاب اسلامی دست بیگانگان را از کشور کوتاه کرد.

۱۳- بیشتر نفوذ و دخالت بیگانگان در کشور ما در چه دوره ای اتفاق افتاد؟

بیشتر نفوذ و دخالت بیگانگان در کشور ما در دوره حکومت های قاجاریه و پهلوی بوده است.

۱۴- نمونه هایی از امتیازات و دخالتهای بیگانگان در کشور ما را بنویسید؟

طبق عهدنامه های گلستان و ترکمانچای بخشهایی از شمال کشور ایران جدا و به روس ها داده شد. برای مثال، باکو، شیروان، نخجوان و قفقاز.

طبق قرارداد رویترز حقّ احداث راه آهن و بهره برداری از معادن و منابع جنگل ها و قنات های ایران به مدّت ۷۰ سال به انگلیسی ها داده شد.

طبق یک قرارداد روس و انگلیس ایران را بین خود تقسیم کردند. مناطق شمال تا مرکز ایران تحت نفوذ روسیه و مناطق جنوبی تحت نفوذ انگلیس قرار گرفت.

انگلیسی ها رضاخان را به قدرت رساندند و او را شاه کردند تا دست نشانده آنها باشد و هر کاری به او بگویند، انجام دهد.

طبق قراردادهایی با دولت انگلیس، این کشور از نفت ایران بهره می برد و نفت متعلّق به خود ما نبود. آمریکا، محمدرضا شاه پهلوی را به قدرت رساند تا او برنامه هایی را که آمریکا می خواست، در ایران پیاده کند.

درس بیست و دوم مبارزه مردم ایران با استعمار

۱- دولتهای قدرتمند در ایران بر سر چه چیزی با یکدیگر رقابت داشتند؟

دولتهای قدرتمند بر سر نفوذ در ایران با یکدیگر رقابت می کردند

۲- چه چیزی اجازه دخالت به بیگانگان در ایران را می داد؟

حکومتهای نالایق در ایران به بیگانگان اجازه دخالت و نفوذ می دادند.

۳- مردم ایران در مقابل استعمارگران چه می کردند؟

مردم کشور ما همواره با استعمارگران مبارزه می کردند. از هر منطقه کشور ما انسانهای بزرگ و فداکاری برخاستند و برای کوتاه کردن دست بیگانگان از کشور تلاش کردند و در این راه رنج زیادی را تحمل کردند. حتّی از جان خود گذشتند.

۴- چند شخصیت بزرگ را که با استعمار در ایران مبارزه کردند نام ببرید؟

امیر کبیر - میرزا کوچک خان - رئیس علی دلواری - دکتر مصدق - آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی - سید حسن مدرس -

شیخ محمد خیابانی - امام خمینی

۵- پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری چه کسی بود؟

امام خمینی (ره)

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

فصل دوازدهم

درس بیست و سوم فرمشهر در پنگال دشمن

۱- جنگ تحمیلی رسماً در چه تاریخی آغاز شد؟

روز ۳۱ شهریور ۱۳۵۹

۲- در جنگ تحمیلی دشمن حملات خود را چگونه شروع کرد؟

پس از حمله هواپیماهای عراقی به بعضی از شهرهای کشور، هجوم زمینی ارتش این کشور نیز به سرزمین جمهوری اسلامی آغاز شد.

۳- امام خمینی در چه زمینه هایی مبارزه می کردند؟

امام خمینی علاوه بر مبارزه با استبداد با استعمارگران نیز مبارزه می کردند

۴- امام خمینی در مبارزه با استعمار چه عقیده ای داشتند؟

ایشان همواره به جلوگیری از نفوذ بیگانگان در این کشور و استقلال ایران تأکید می کردند و می گفتند مردم باید خودشان سرنوشت کشور را به دست بگیرند.

۵- چه زمانی کشورهای استعمارگر متوجه شدند که منافع آنها در ایران قطع شده است؟

پس از انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی به وجود آمد و مردم ایران سرنوشت خود را به دست گرفتند و کشورهای استعمارگر متوجه شدند که منافع آن ها در ایران قطع شده است.

۶- با تشکیل جمهوری اسلامی چه چیزی برای دشمنان ایران ناخوشایند بود؟

با تشکیل جمهوری اسلامی، ایران یاور مظلومان در جهان شد و از مبارزه مردم فلسطین حمایت کرد و همین موضوع برای دشمنان ناخوشایند بود.

۷- هنگام حمله ارتش عراق به ایران نیروی نظامی ما در چه وضعیتی قرار داشت؟

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تازه شکل گرفته بود و ارتش و سپاه در حال مجهز شدن و نیرو گرفتن بودند و هنوز آمادگی کافی برای دفاع نداشتند.

۸- چرا خرمشهر شهر مهمی است؟

خرمشهر یکی از شهرهای زیبای جنوب ایران و جزء بنادر مهم بازرگانی در خلیج فارس به حساب می آید. این بندر در محل برخورد رود کارون و اروندرود قرار دارد.

۹- ارتش عراق در اول جنگ با چه چیزی روبرو شد؟

ارتش عراق در هفته اول جنگ بعضی از شهرهای ایران را اشغال کرد و در همه شهرها با مقاومت سرسختانه مردم رو به رو شد.

۱۰- یکی از رویاهای صدام و فرماندهان عراقی چه بود؟

این که خوزستان را به تصرف خود در بیاورند و مالک خرمشهر و اروندرود شوند.

۱۱- مقاومت مردم خرمشهر چگونه بود؟

مقاومت مردم قهرمان خرمشهر در مقابل هجوم ناگهانی دشمن به درازا کشید و آن‌ها ۳۴ روز در حالی که وسایل و ابزار کمی داشتند، در مقابل ارتش مجهز به توپ و تانک عراقی‌ها جنگیدند

۱۲- جهان آرا که بود و چه کرد؟

محمدعلی جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران خرمشهر بود. او و دیگر یارانش شجاعانه در کنار مردم با نیروهای متجاوز جنگیدند.

۱۳- چرا به خرمشهر خونین شهر هم می‌گویند؟

زیرا پس از این همه مقاومت، دشمن با سربازان بیشتر و سلاح‌های فراوان به پیشروی ادامه دادند و خرمشهر سقوط کرد و به دست ارتش صدام افتاد. دشمن شهر را غارت کرد و مردم زیادی را به شهادت رساند. به همین دلیل این شهر را خونین شهر نامیدند

۱۴- پس از سقوط خرمشهر ارتش صدام چه کرد؟

پس از سقوط خرمشهر، ارتش صدام به قصد تصرف آبادان، این شهر را محاصره کردند.

وقتی جنگ آغاز شد امام خمینی چه فرمودند؟

۱۵- من از ملت بزرگ ایران خواهانم که در هر مسئله‌ای که پیش می‌آید قوی باشند، قدرتمند باشند، متکی به خدای تبارک و تعالی باشند و از هیچ چیز باک نداشته باشند. ما از آن قدرت‌های بزرگ نترسیدیم. این (صدام) که قدرتی ندارد، عراق که چیزی نیست.

درس بیست و چهارم فرمشهر در دامان میهن

۱- صدام پس از اشغال خرمشهر چه کرد و چه هدفی داشت؟

صدام پس از اشغال خرمشهر ده‌ها تانک و ابزار جنگی و چندین لشکر را در مناطق اطراف شهر مستقر کرده بود و می‌خواست شهرهای دیگر خوزستان را تصرف کند و به حملات خود به شهرهای دیگر هم ادامه می‌داد.

۲- ارتش و سپاه چگونه تقویت شدند و به این نیروها چه می‌گفتند؟

ارتش و سپاه با پشتیبانی مردم تقویت شدند. نیروهای مردمی که به آنها بسیج می‌گفتند، به یاری ارتش و سپاه آمدند.

۳- خرمشهر چگونه آزاد شد؟

رزمندگان اسلام با همکاری خلبانان شجاع نیروی هوایی در طی سه مرحله عملیات بیت المقدس نیروی دشمن را در هم بشکنند. ارتش صدام با تلفات زیاد و شکست بزرگی رو به رو شد. جوانان ایرانی درحالی که از شوق گریه می‌کردند، قدم بر خاک خرمشهر گذاشتند.

۴- خرمشهر در چه تاریخی آزاد شد؟

سوم خرداد ۱۳۶۱

۵- امام خمینی پس از آزادی خرمشهر چه فرمودند؟
خرمشهر را خدا آزاد کرد.

۶- پس از آزادی خرمشهر حکومت صدام سعی کرد با گرفتن کمکهای مالی و اسلحه از کشورهای قدرتمند قوای خود را تقویت کند و همچنان به هجوم خود ادامه بدهد
۷- جنگ تحمیلی در چه سالی پایان یافت؟

در سال ۱۳۶۷ ایران آمادگی خود را برای پذیرش قطعنامه صلح اعلام کرد و جنگ هشت ساله به پایان رسید.

۸- در جنگ تحمیلی ملت ایران چگونه از میهن خود دفاع کردند؟
در مقابل هجوم دشمن به کشور ما، همه ملت ایران از اقوام و گروه های مختلف، زن و مرد و پیر و جوان در کنار یکدیگر ایستادگی و از میهن دفاع کردند. آن عده از مردم هم که نمی توانستند در جبهه شرکت کنند با روش های دیگر به جبهه ها کمک می کردند.

۹- در حفظ استقلال و باز پس گیری مناطق اشغال شده مردم ایران چه کردند؟
برای بازپس گرفتن مناطق اشغال شده ایران هزاران نفر از جوانان کشور ما شهید شدند و خانواده ها مشکلات زیادی را تحمل کردند تا استقلال میهن اسلامی حفظ شود.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir